

Till
Finansminister Mikael Damberg

Stockholm 2022-06-29

Åtgärda skatteincitamentet för FoU

Hemställan om översyn

I 2 kap. 29–31 §§ socialavgiftslagen (2000:80) (SAL) återfinns sedan den 1 januari 2014 regler som syftar till att ge privata företag incitament att bedriva FoU i Sverige.¹ Regelverket, som i stor utsträckning baserar sig på förslag i Företagsskattekommitténs delbetänkande SOU 2012:66, möjliggör för företag att hos Skatteverket ansöka om avdrag på arbetsgivaravgiften för anställda som arbetar med kvalificerad FoU.

I lagförarbetena till det ursprungliga FoU-avdraget uppskattade regeringen att intäkterna från socialavgifter skulle minska med 1,06 miljarder kr per år till följd av FoU-avdraget.² Statistik från Skatteverket visar dock att utfallet blivit betydligt lägre än vad regeringen förväntade sig. Trenden kan vara likadan för utökningarna av regelverket på senare tid, även om faktiskt utfall för senaste utökningen ännu saknas. I den proposition varigenom reglerna infördes framhölls att en uppföljning och utvärdering av lagstiftningen skulle ske när den varit i kraft en tid.³ Såvitt Svenskt Näringsliv känner till har så inte skett. Detta är särskilt olyckligt eftersom regelverket visat sig vara förenat med tolknings- och tillämpningsproblem som motverkar att incitamentet får avsedd effekt.

Det finns ett påtagligt och brådskande behov av en översyn av regelverket. Dels behövs vägledande kriterier för vad som ska anses falla in under definitionen av framför allt begreppet utveckling enligt SAL, dels en breddning av den i lag införda definitionen av FoU-verksamhet. Utöver det behöver beviskraven ses över och en utvärdering göras om Skatteverket är bäst lämpat att pröva vad som ska betraktas som reellt FoU-arbete eller om detta bör ligga på en annan instans. De närmare argumenten och skälen för översyn av regelverket återfinns i bilagda promemoria *Säkerställ att syftet med FoU-avdraget i SAL förverkligas*.

Regelsystemet innebär flera bedömningar som lämpligen bör prövas av personer med särskild sakkunskap som normalt inte återfinns inom Skatteverket. Som exempel kan nämnas bedömningen huruvida arbetet med en tekniskt komplex produkt utgör utveckling som omfattas av lagen eller om den utgör sedvanlig produktutveckling som inte omfattas. Även förståelsen för den underliggande forskningens betydelse för utvecklingen kräver normalt annan kompetens än den som återfinns inom Skatteverket.

¹ Prop. 2013/14:1.

² A prop. s. 250.

³ A st.

Den konkurrenskraft som det svenska näringslivet lyckats bygga upp genom FoU-satsningar är under press. De globala FoU-investeringarna har tredubblats under de senaste decennierna, samtidigt har FoU-investeringarna i Sverige sjunkit. Mätt som andel av BNP har de svenska företagens investeringar i FoU sjunkit med en fjärdedel.⁴ Detta kan jämföras med Nederländerna där näringslivets investeringar ökat kraftigt sedan 2001 vilket till stor del beror på omfattande skatteavdrag för FoU-investeringar som särskilt gynnar små och medelstora företag.⁵

Det svenska näringslivet står för cirka 70 % av forskningsinvesteringarna i Sverige, vilket utgör 2,3 % som andel av BNP.⁶ För att värna den svenska konkurrenskraften är det centralt att svenska företag erbjuds väl fungerande skatteincitament som stimulerar FoU.

Så som dagens regelverk är formulerat råder stora oklarheter i vilken FoU-verksamhet som omfattas, detta gäller särskilt ”nyare” utvecklingsverksamhet där det inte finns en lika tydlig koppling till visst forskningsresultat. Detta har fått till effekt att företagen har svårt att bedöma hur man ska gå till väga för att stryka sin rätt till nedsättning. Dessa oklarheter behöver redas ut och en ändamålsenlig och rättssäker definition av begreppet FoU behöver säkerställas.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall,
Chef skatteavdelningen

Tara Muinafshar
Skattejurist

Katarina Bartels
Skattejurist

⁴ Fullt blås i dragskåpen? Så tycker företagen om Sverige som forskningsnation, Svenskt Näringsliv, november 2021 s. 4.

⁵ Excellens eller korpulens? Forskningspolitiska prioriteringar för den kommande mandatperioden, Svenskt Näringsliv, 2022 s. 18.

⁶ En ny färdriktning mot forskning i världsklass Svenskt Näringslivs inspel till forskningspropositionen 2020, Svensk Näringsliv, 2019 s. 8.